

Chceme zodpovedné financovanie samospráv, oslovili sme tvorcov zákona

Mestá a obce našli legálny spôsob, ako obchádzať zákon a tak sa bezhlavo zadlžovať. Liptovský Mikuláš je hlavným lídrom takéhoto nezodpovedného správania. **Namiesto normálneho bankového úveru si berie pôžičky od súkromných firiem.** Tieto sa do oficiálneho dlhu nerátajú a tak pre mesto Liptovský Mikuláš v podstate neexistuje limit na zadĺženie jeho obyvateľov.

Oslovili sme preto kompetentné orgány, aby legislatívne reagovali na tento „šikovný“ objav niektorých starostov a primátorov. Mali by tak urobiť skôr, ako sa mestá a obce pod nezodpovedným vedením „šikovných“ primátorov dostanú do červených čísel.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, BRATISLAVA
Ministerstvo financií Slovenskej republiky, BRATISLAVA
Združenie miest a obcí Slovenska, Sekcia ekonomiky, BRATISLAVA

VEC: Podnet na prehodnotenie existujúcej legislatívy k spôsobu výpočtu dlhovej služby samospráv

Investičný dodávateľský úver vs. dlhová služba mesta.

Štandardným nástrojom na financovanie rozvojových potrieb samospráv je bankový úver. Proces jeho prijímania i posudzovania je regulovaný zákonom, výška prijímaných úverov je zákonom exaktne limitovaná (§17 zákona č.583/2004 Z.z. v zn.). Hlavný kontrolór obce je nielen povinný sa k jeho prijatiu vopred vyjadriť, ale je povinný stav a vývoj dlhu obce počas rozpočtového roka sledovať. Môžeme teda konštatovať, že dlhová služba obce je takto pod zákonnou kontrolou. V ostatnom období však samosprávy siahajú aj po iných formách financovania, ktoré princíp výpočtu dlhovej služby obchádzajú a na ktoré, podľa nášho názoru, súčasná legislatíva nereaguje dostatočným spôsobom.

Jednou z takýchto foriem je dodávateľský úver. Začína byť dosť bežnou praxou, že dodávateľ cez odloženú splátku ceny diela (napr. na 10 rokov) financuje obec. V zákone o rozpočtových pravidlách je síce ustanovené, že do dlhovej služby obce sa počíta aj investičný dodávateľský úver, ale podľa § 55 Opatrenia MF SR č.16786/2007-31 sa za takýto úver považuje iba dlhodobý záväzok, pri ktorom sa na základe dohody s dodávateľom začne uplatňovať splátkový kalendár **a zároveň úročenie**, pričom dochádza k prevodu všetkých rizík na financujúci subjekt. Z pohľadu litery tohto ustanovenia je však postačujúce, ak obec obstará dodávateľa, ktorý si úrok z odkladu splátok zahrnie do ceny diela a už to obce nepovažujú za investičný dodávateľský úver, ktorý má vstupovať do jej dlhovej služby. Pričom je isté, že dodávateľ si úrok za odloženú splátku zakalkuluje do celkovej ceny diela, ktorú obec zaplatí. Optimálnym riešením tohto problému je úprava príslušných ustanovení Opatrenia MF SR č.16786/2007-31 tak, aby aj dodávateľský úver, v ktorom je kalkulované úročenie odloženej splátky, vstupoval do dlhovej služby obce.

Dodávateľ si dlhodobú pohľadávku financuje bankovým úverom. **S vysokou pravdepodobnosťou by obec pri samotnom rokovaní s bankou dosiahla lepšiu úrokovú mieru.** Zodpovednosť za vyrokúvané podmienky by tak bola na štatutárnych zástupcoch obce a nie tretej strany. Vzhľadom k tom, že by sa

týmto spôsobom mohli dosiahnuť lepšie podmienky financovania, môžeme spôsob financovania cez tretiu stranu považovať za menej hospodárny.

Rizikom súčasného spôsobu financovania obce je však najmä skutočnosť, že nemá žiadne limity, obmedzenia. Obec sa môže zadlžovať neobmedzene. Prijatie tohto typu dlhodobého záväzku pred jeho schválením vôbec nemusí posudzovať hlavný kontrolór mesta (dopad jeho prijatia na celkový dlh mesta, na schopnosť jeho splácania v ďalších rokoch a pod). Je iba na subjektívnom posúdení (vôli) vedenia obce prijímať takéto záväzky, čo môže v budúcnosti spôsobiť kolaps, až neschopnosť mesta financovať svoje základné prevádzkové potreby.

Ďalším rizikom tohto typu financovania obce, keď odhliadneme od toho, že pri započítaní takéhoto záväzku do úverového zaťaženia by bol jeho limit prekročený, je skutočnosť, že obec sa stáva závislou na finančnej situácii dodávateľa. Napríklad, ak dodávateľ vstúpi do konkurzu, alebo reštrukturalizácie o splatnosti tejto pohľadávky voči obci rozhodujú jeho veritelia. Na základe tejto situácie môže vzniknúť pre obec finančné ohrozenie.

Za zmienku stojí tiež problém, ktoré samosprávy vnímajú dlhodobo, a to je financovanie takého technologického dlhu, najmä na miestnych komunikáciách, ktorý nemá investičný charakter (ide o bežnú údržbu). Na odstránenie tohto technologického dlhu nie je v samospráve dostatok bežných príjmov a z kapitálových zdrojov ani z úverov tento typ opráv nie je možné financovať. Za zváženie stojí umožniť samosprávam, aby tento technologický dlh mohli financovať z bankového úveru, resp. z dodávateľského úveru, tak, aby sa obidva započítavali do dlhovej služby obce. Teda doplniť do zákona o rozpočtových pravidlách miestnej samosprávy, že okrem bankového a investičného dodávateľského úveru by sa do dlhovej služby započítaval aj dodávateľský úver. V opatreniach to špecifikovať tak, aby nebolo možné započítanie do dlhu obce obísť.

Vyššie sme sa pokúsili načrtnúť súčasné trendy vo financovaní obcí, ktoré nepovažujeme za dostatočne ošetrené legislatívou a tak pre obec aj rizikové. Je to dôvod, ktorý nás viedol k otvoreniu odbornej diskusie na túto tému a k spísaniu tohto podnetu. Jeho cieľom je dať na jednu úroveň oba spôsoby financovania. **Sme toho názoru, že v záujme budúcnosti samospráv by vývoj legislatívy mal zodpovedať reálnej situácii, ktorá sa vo financovaní obcí deje.**

Ďakujeme za porozumenie.

S pozdravom.

Mgr. Vincent Kultán
*predseda poslaneckého klubu v mestskom
Zastupiteľstve Liptovský Mikuláš*